QUESTIONNAIRE ANSWERED BYGAELIC-SPEAKERS IN CAPE BRETON ISLAND, NS CANADA, JUNE-SEPT 1983

[(Items based on *LASID* Questionnaire [The Linguistic Atlas and Survey of Irish Dialects (LASID) 1-4, Heinrich Wagner (vol. 4 with Colm Ó Baoill, Dublin Institute for Advanced Studies 1958-1969]

- (1) GRAND RIVER: Mrs Esther Morrison (80 yrs; v. good informant, of Wester Ross extraction [na h-Aillsich]) Grand River Cape Breton Co
- (2) GABARUS: Oidhrig Dhòmhnallach (Mrs Effie Maclean 80 yrs +; v. good informant; Harris heritage), Gabarus Lake, Cape Breton Co.
- (3) SKYE GLEN: Murdock Gillis (70s, v. good informant; of Skye lineage) Skye Glen, Whycocomagh, Inverness Co.

The bull's tail

GdRvr: earball an tairbh ir ัpəl ə tʰɛr ัv;

SkyeGl: eireaball an tairbh wl'rpəl' ə nr'iv

Gabarus: -----

How many cows have you?

GdRvr: gu mheud mart a th'agaibh? [-iv];

SkyeGl: gu mheud mart [ma^rst] a th'agad?

Gabarus: gu mheud mart a th' agaibh?

I wouldn't chew tobacco thou I'd get it for nothing.

GdRvr: cha chagnainn tombaca ged a gheobhainn an asgaidh e;

SkyeGl: cha chagnainn tombaca [thəˈmaxkə] ged a gheobhainn an asgaidh e;

Gabarus: Cha bhithinn a' cagnadh tombaca ged a gheibhinn e gun cent.

The cow's horns.

GdRvr: adharcan a' chruidh [-iç];

SkyeGl: adharcan [r:rkən] a' mairtG abarus: adharcan na bà [ø:rick'ən]

The cow has to be cured.

GdRvr: feumaidh i bhith leighiste [-v-]:

SkyeGl: feumaidh am mart a bhith air a

leigheas; Gabarus: feumaidh i dhol am feabhas; leigheas [κε·vəs].

We tied/will ie the cows.

GdRvr: cheangail sinn na mairt (ceanglaidh sinn [k'hã-əλι ʃiɲ]);

SkyeGl: ceanglaidh sinn an crodh a-nochd;

 $\it Gabarus$: ceanglaidh sinn an crodh a-nochd; cheangail sinn an-dè iad; tha mi '

ceangal

He's cleaning the barn.

GdRvr: tha e'glanadh ... sabhal;

SkyeGl: tha e' glanadhna bàthach [pæ:x];

Gabarus: tha e' glanadh ... an t-sabhail.

She went to the well for water.

GdRvr: char i chon an tobar a dh'iarraidh uisge;

SkyeGl: chaidh i dhan tobar a

dh'iarraidh uisge;

Gabarus: chaidh i dhan tobar a dh'iarraidh uisge

He came to her/ them.

GdRvr: thàinig e ugamsa/ thuicese/ thuca;

SkyeGl: thàinig e ga h-ionnsaidh/ gam ionnsaidh;

Gabarus: thàinig i 'm bad a robh mise/ ise/ àsan;

thàinig e thugam/thuice/thucasan

He was calling me.

GdRvr: bha e 'g èibheachd ribh [nv]; dh'èibh e riumsa [nu:msə];

SkyeGl: bha e 'g èigheach rium [k e:-əx rəm]; dh'èibh e rium [je:ν α rum];

Gabarus: bha e 'g èigheachd orm; dh'èibh e orm an-dè.

There is a stream running through the field.

GdRvr: tha allt a' ruith ron ... chlìoradh;

SkyeGl: tha sruthan a' ruith ron phàirce;

Gabarus: tha sruthan a' ruith thron ... chlìoradh.

I gave the cow an armful of hay.

GdRvr: thug mi fiar dhan a' bhò [vo:]; dòrnan; ultach feòir [uttəx f.ɛɔ.ir];

SkyeGl: thug mi ultach [ultəx] feur dhan a' mhart;

Gabarus: thug mi ultach feòir dhan a' bhò an dè.

She is milking the cow

GdRvr: tha i 'bleoghain na bà;

SkyeGl: tha i' bleoghain [pl'æu-ın] a' mhairt;

Gabarus: ... 'bleoghain na bà.

I'll milk the cow.

GdRvr: bleoghainidh mise i;

SkyeGl: bleoghainidh mise i a-màireach;

Gabarus: bleoghainidh mise i a' bhò.

We didn't milk them yesterday

GdRvr: cha do bhleoghain sinn an-dè iad;

SkyeGl: cha do bhleoghain sinn an-dè iad;

Gabarus: cha do bhleoghain sinn idir iad.

Thick milk; buttermilk.

GdRvr: bainne tiugh; blàthach;

SkyeGl: bainne tiugh; blàthach;

Gabarus: bainne tiugh; blàthach.

Give me a drink of buttermilk.

GdRvr: thoir dhomh deoch bhlàthach:

SkyeGl: thoir dhomh deoch do bhlàthach;

Gabarus: blàthach; feir dhomh deoch blàthcha.

Fresh milk is sweeter than buttermilk.

GdRvr: tha bainne ùr nas mìlse na blàthach; *SkueGl*: tha bainne nas mìsle na blàthach;

Gabarus: tha 'm bainne nas mìsle na ' bhlàthach.

The housewife is churning.

GdRvr: tha boireannach an taighe [deh] ... a' maistreadh;

SkyeGl: tha bean an taigh a' dèanamh a' chrannachan [pɛn ə nen ə nen xrɔnəxan];

Gabarus: Tha bean an taighe [te-ə] a' maistreadh.

Which do you prefer fresh milk or buttermilk?

GdRvr: cò dhiù as fheàrr leat bainne ùr no blàthach?

SkyeGl: dè b' fheàrr leat bainne no blàthach?

Gabarus: Cò dhiù as fheàrr leat bainne ùr no seana-bhainne?; bhiodh sin na

b'fheàrr

Do you want a drink of buttermilk?

GdRvr: -----

SkyeGl: bheil thu 'g iarraidh deoch?

Gabarus: bheil thu 'g iarraidh deoch blàthchadh?

We don't need anything.

GdRvr: chan eil sinn feumach aire sian;

SkyeGl: chan eil feum againn air sian.

Gabarus: chan eil feum againn air sian.

You are thirsty.

GdRvr: tha am pàthadh [-m p-] oirbh [γrèv];

SkyeGl: tha 'm pàthadh – tha mi glè phàiteach

Gabarus: tha 'm pàthadh orm

Maybe you'd prefer fresh milk.

GdRvr: dh'fhaodte gum b'fheàrr leat bainne ùr

SkueGl: 's dòcha gum b' fheàrr leat deoch bhainne

Gabarus: 's math dh'fhaodte gum b'fheàrr leatsa deoch bhainne.

I'll give you your choice.

GdRvr: gheobhadh tu ge b'e cò 's fheàrr leat; do roghainn [roː-ɪɲ];

SkyeGl: bheir mi dhut do roghainn;

Gabarus: bheir mi dhut do roghainn.

He's shearing the ship with the shears.

GdRvr: tha e'rùsgadh na caoraich;

SkyeGl: tha e ' rùsgadh nan caorach ... deamhais [¶ã:ʃ]; leis an deamhais; tha e '

rùsgadh nan caorach

Gabarus: tha na caoraich air an rùsgadh le deamhais.

Some sheep were lost in the snow.

GdRvr: chaidh beagan caoraich a chall anns an t-sneachda $[-\varepsilon-]$.

SkyeGl: chaidh caoraich a chall anns an t-sneachda.

Gabarus: bha feadhain dha na caoirich ' chaidh an call san t-sneachda.

I'm frozen.

GdRvr: tha mi reodhta [RO:tə].

SkyeGl: tha mi ga mo reothadh [rɔ:-əγ].

Gabarus: bha mi 'r reothadh leis am fuachd.

This is a big goat.

GdRvr: 's e gobhar mhòr a tha seo; (pl.) gobhair.

SkyeGl: 's e gobhar [ko:r] mòr (a tha 'seo); (pl.) gobhair [ko:r'].

Gabarus: Gobhar. Seo gobhar mhòr.

There are wild animals there.

GdRvr: beathadhaichean fiadhaich.

SkyeGl: tha beathadhaichean [pɛo:-içən] fiadhaich an sin.

Gabarus: tha beathadhaichean fiadhaich an sin.

You're a wild fellow.

GdRvr: duine fiadhaich a th' annadsa.

SkyeGl: 's e duine fiadhaich a th' ionadsa.

Gabarus: 's e duine rough a th' ann.

He's a quiet fellow.

GdRvr: duine sàmhach [sã:vəx].

SkyeGl: 's e duine sèimheil [[ɛ̃val´] a th'ann.

Gabarus: 's e duine socair a th'ann.

She was helping me.

GdRvr: bha i ga mo chuideachadh.

SkyeGl: bha i ga mo chuideachadh [-t´-].

Gabarus: -----

The hens are scratching the earth

GdRvr: tha na cearcan a' sgrìobadh an talaimh [ən t-].

SkyeGl: tha iad a' sgrìobadh an talamh [thatu].

Gabarus: tha na cearcan a' sgrìobadh an talamh.

The hens are at the gate.

GdRvr: tha na cearcan aig a' gheata.

SkyeGl: tha na cearcan [k'harkən] aig a' gheata [jehtə].

Gabarus: tha iad aig a' gheata [je^htə].

She's making a nest.

GdRvr: tha i 'dèanamh [t´ɛnu] nead.

SkyeGl: tha i 'dèanamh nead [nɛ·t].

Gabarus: tha i a' dèanamh nead.

She's sitting on the nest.

GdRvr: tha i 'suidhe [s.üi.] air an nead.

SkyeGl: suidhe [sri] air an nead.

Gabarus: tha i 'suidhe ... anns an nead.

The rooster is crowing.

GdRvr: that an coileach a' gairm(?).

SkyeGl: -----Gabarus: tha 'n coileach a' gairm.

One of its wings is broken

GdRvr: tha tè dha na sgiathan aice briste. SkyeGl: tha tè dh'a sgiathan [sk.iø.-n] briste. Gabarus: tha fear dha na sgiathan aige briste.

The fox killed more than a dozen hens last night

GdRvr: mharbh am madadh ruadh barrachd air dusan cearc.

SkyeGl: mharbh an sionnach a' chuid bu mhotha dha mo chearcan an-raoir; mharbh e barrachd is a dhà-dheug.

Gabarus: mharbh am madadh ruadh barrachd air ... dà-dheug do chearcan.

He'll kill more tomorrow.

GdRvr: marbhaidh iad tuilleadh a-màireach. SkyeGl: marbhaidh e tuilleadh a-màireach. Gabarus: marbhaidh e an còrr a-màireach.

He's killing them.

GdRvr: tha e gam marbhadh. SkyeGl: tha e gam marbhadh. Gabarus: tha e gam marbhadh.

I'd be pleased if you killed the fox.

GdRvr: bhithinn toilichte nam marbhadh tu am madadh ruadh.

SkyeGl: b'fheàrr leam gum marbhadh tu an sionnach [kə marà-ə tu [unəx].

Gabarus: bu toil liom nam marbhadh tu am madadh ruadh.

Don't kill yourself!

GdRvr: na marbh [maràv] thu fhèin [he:n]. Pl. -----.

SkyeGl: ach na marbh [maràv] thu fhèin! Pl. na marbhaibh sibh fhèin [marà-u $(p^he:n]$.

Gabarus: ach na marbh [mαrὰν] thu fhèin! Pl. na marbhaibh sibh fhèin [marà-u ʃι pʰe:n].

He's as sly as a fox.

GdRvr: tha e cho glic ris am madadh ruadh. SkyeGl: tha e cho seòlta [ʃɛ̞ɔːttə] ri sionnach. Gabarus: tha e cho gleusta ris a' mhadadh ruadh.

Did you ever see a fox? Yes.

GdRvr: faca tu madadh ruadh riamh? chunnaic SkyeGl: faca [v-] tu sionnach riamh? chunnaic. Gabarus: am faca tu riamh madadh ruadh?

I was frightened when I saw it.

GdRvr: ghabh mi an t-eagal nuair a chunna mi madadh ruadh.

SkyeGl: ghabh mi eagal nuair a chunna mi e.

Gabarus: ghabh mi an t-eagal nuair a chunnaic mi e.

This is a big goose. A lot of geese Goose egg.

GdRvr: 's e gèadh mòr ' tha ' seo; tha poidhle geòidh; ugh geòidh.

SkyeGl: gèadh; (pl.) geòidh; ugh geòidh

Gabarus: 's e gèadh [k´.ia.] mòr 'tha 'seo; crowd gheòidh; ugh gheòidh.

The geese are cross.

GdRvr: tha 'n gèadh crosta. SkyeGl: tha na geòidh crosta. Gabarus: tha na geòidh ud crosta.

This is a fine horse.

GdRvr: 's e each brèagha ' tha ' seo.

SkyeGl: 's e each brèagha 'tha 'sin [pr.ia. ə ha ʃɪn].

 ${\it Gabarus}$: 's e each brèagha ' tha ' sin.

The horses are running round the field.

GdRvr: tha na h-eich a' ruith air [εδ] feadh ...

SkyeGl: tha na h-eich a' ruith mu chuairt [ma x.uə.st] ... air a' phàirce.

Gabarus: tha na h-eich a' ruith man cuairt.

I'll run after them.

GdRvr: ruithidh mi às a[n(?)] deaghaidh.

SkyeGl: ruithidh mise às a dèidh [t'e:k'].

Gabarus: tha mis' 'dol a ruith às a deaghaidh.

We run to school every day.

GdRvr: tha sinn a' ruith dhan sgoil a chuile latha.

SkueGl: tha sinn a' ruith dhan [kən] sgoil a chuile latha [tα-ə].

Gabarus: tha sinn a' ruith dhan sgoil a chuile latha.

This horse is blacker than the others.

GdRvr: tha an t-each seo nas dorcha/ nas duibhe [nas tui-ə] na càch

SkyeGl: tha 'n t-each seo nas dubha [tuxə]/ nas duibhe [nas tri-ə] na 'm fear eile.

Gabarus: -----

Horseshoe; horseshoes.

GdRvr: aon chruidhe eich; cruidhe [khri-ə]; poidhle do chruidhean eich [xruj-ən ɛç];

SkyeGl: ----; cruidhean each [khrหi-อก]

Gabarus: crudha eich; cruidhean.

The horse jumped jumped over the fence

GdRvr: leum an t-each an fheansa/ thairis air an fheansa

SkyeGl: leum an t-each thairis air an fheans [ə nɛns].

Gabarus: leum an t-each fairis air an fheansaidh.

I couldn't get a seat in the room.

GdRvr: chan fhaighinn suidheachan anns an rùm.

SkyeGl: cha b' urrainn dhomh àite suidhe fhaighinn [æ-yn] anns an ... rùm.

Gabarus: chan fhaighinn àite suidhe [sri] anns a' rùm.

The cat was licking himself.

GdRvr: bha an cat ga h-imlich [fhèin]. SkyeGl: bha an cat ga h-imlicheadh fhèin. Gabarus: bha an cat ga imlich fhèin.

The cat was scratching himself.

GdRvr: tha e ga shuathadh fhèin.

SkyeGl: tha e ga sgrìobadh/ shuathadh fhèin.

Gabarus: tha e ga shuathadh fhèin.

It took the skin off me/you pl./her/them.

GdRvr: thug e an craiceann dhiubh ar fad/dhìbh/dhith

SkyeGl: thug an cat an craiceann dith fhèin/dhiubh/dhìot [j.i:a.t]/dhuibhse [ɣ.ri.v[ə].

Gabarus: thug e an craiceann dhìom/ agus dhìobhse cuideachd/ agus

dhithse cuideachd/ agus àsan mar an ceudna ... thug e an craiceann dhiubhsan

The jack-rabbits didn't hear me till I was near them.

GdRvr: cha chuala am maigheach mi gus an robh mi faisge oirre/aire (?).

SkyeGl: cha chuala na moighich [mɔliç] mi gus an robh mi glè dhlùth dhaibh.

Hare: geàrr [t'a:r].

Gabarus: cha chuala na moighich mi gus an robh mi gu math faisg orra.

The didn't hear me at all.

GdRvr: cha chuala iad mi idir/ idir mi.

SkyeGl: -----

Gabarus: cha chuala iad mi idir.

I heard what you said.

GdRvr: chuala mi an rud a thuirt thu

SkueGl: chuala mi 'rud a thuirt [hu-ət-] thu; 'm b' urrainn iad do chluinntinn?

Gabarus: chuala mi dè thuirt thu.

Where did you put the thread?

GdRvr: -----

SkyeGl: càit an do chuir thu an ... snàth? Gabarus: càit an do chuir thu an ... snàth?

She 's winding the thread.

GdRvr: tha i 'toinneamh [tʰราpu] an t-snàth [tra:].

SkyeGl: tha i 'toinneamh [thonu] an t-snàth.

Gabarus: tha ise 'toinneamh an t-snàth.

I'm not used to this kind of work.

GdRvr: chan eil mi eòlach air an obair seo.

SkyeGl: chan eil mi glè eòlach air an t-seòrsa obair seo.

Gabarus: -----

Could you do that for me?

GdRvr: an dèan thu siud dhomh?

SkyeGl: 'n d'reaghadh agad [n̪ʏrəy/ n̪dre-əy/ n̪dre^oy akət] air / am b' urrainn dhut sin a dhèanamh dhomh.

Gabarus: 'n tig agad air sin a dhèanamh dhomh?

Put out your tongue; tip of your tongue

GdRvr: -----

SkyeGl: cuir a-mach do theanga! [hæŋgə/ haŋə].

Gabarus: cuir a-mach do theanga! [-ŋg-]; bàrr do theangan

She's baking bread.

GdRvr: tha i 'fuin an arain.

SkyeGl: tha i' bruith an aran/' bruith [priç/ pruç] arain/ an arain.

Gabarus: tha i 'fuin an arain/ dèanadh [-əy] arain.

Give the child a piece of bread!

GdRvr: feir greim don a phàiste ... a dh'itheas e.

SkyeGl: thoir [har] pìos aran dhan leanabh [κεnu]!

Gabarus: feir pìos arain dhan a' phàiste.

Go and buy a loaf of bread!

GdRvr: hala! ... ceannaich lofa arain! Halbh!

SkyeGl: hala [hr-] 's ceannaich builighin [pul'i-ın] aran!

Gabarus: hala 's ceannaich lof arain!

He spat on the floor

GdRvr: chuir e smugaid air an ùrlar.

SkueGl: chuir e smugaid air an ùrlar [u:tar].

Gabarus: chuir esan a-mach smugaid air an ùrlar

He's yawning.

GdRvr: tha e ... ' miaranaich.

SkyeGl: bha e ' miananaich [m.ia.nənic].

Gabarus: bha e ' meuranaich

He started to cry

GdRvr: thòisich e air caoineadh.

SkyeGl: thòisich e air caoineadh.

Gabarus: thòisich e air caoineadh.

It's starting to rain.

GdRvr: tha i 'tòiseachadh air an uisge.

SkyeGl: tha e' teannadh ris a' sileadh

Gabarus: -----

He was found drunk on the road

GdRvr: fhuair iad e, 's smùid air, air an rathad/ bha 'n daorach air

SkyeGl: fhuaireas air an daoraich e air an rathad.

Gabarus: fhuair iad e air an rathad 's an daorach air/ tha smùid air.

We'll get money for it.

GdRvr: gheibh [jɛv] iad airgead [aræk'ət] air a shon.

SkyeGl: gheibh [jɛv] sinn airgead [aræk'ət] air a shon.

Gabarus: gheibh sinn airgead air a shon.

We won't get money for it

GdRvr: chan fhaigh sinn airgead air a shon.

SkyeGl: chan fhaigh sinn airgead.

Gabarus: chan fhaigh sinn an t-airgead idir.

He won't get anything

GdRvr: -----

SkyeGl: chan fhaigh [nai] e sian.

Gabarus: chan fhaigh thusa sian/ chan fhaigh esan e nas motha.

He didn't get anything.

GdRvr: -----

SkyeGl: cha d'fhuair e /airgead idir sian.

Gabarus: cha d'fhuair esan sian; thuirt esan nach d'fhuair e sian.

He wouldn't get anything

GdRvr: chan fhaigheadh e sian air a shon.

SkyeGl: chan fhaigheadh e sian.

Gabarus: -----

His sleeves.

GdRvr: na muilichean aige.

SkyeGl: A mullaichean.

Gabarus: chuir i suas a muilichinn.

Show me your house!

GdRvr: seall dhomh do thaigh! SkueGl: seall dhomh do thaigh!

Gabarus: coimhead dhomh do thaigh!/ coimhead dhomh far a bheil thu 'fuireachd.

I'll show it to you!

GdRvr: seallaidh mi dhut an taigh.

SkyeGl: seallaidh. [ʃati]

Gabarus: seallaidh mise dhut am fearann a-màireach.

He's showing them the land.

GdRvr: tha e' sealltainn an t-àite dhaibh.

SkyeGl: tha e' sealltainn dhaibh an fhearann.

Gabarus: tha e' sealltainn dhaibhsan am fearann

He did the same thing.

GdRvr: rinn e an aon rud.

SkyeGl: rinn eisean [ε[ən] an aon rud.

Gabarus: rinn e an aon rud.

Too much food is bad for you.

GdRvr: tha cus biadh dona dhut. SkueGl: tha tuilleadh 's a' chòir do bhiadh dona dhut.

Gabarus: cus biadh tha i dona dhut.

Food is scarce

GdRvr: tha biadh gann.

SkueGl: -----

Gabarus: tha am biadh gann.

There's no shortage here.

GdRvr: chan eil bit gainn(i)s an seo.

SkueGl: -----

Gabarus: chan eil e gann an seo.

He's eating his supper/dinner

GdRvr: tha e 'g ithe a dhinneir; suipeir

SkyeGl: tha e 'g ithe a dhinneir/ a shuipeir [høi̞cpɛɾ].

Gabarus: tha e' gabhail a dhinneireach; an t-suipeir.

Did you eat enough?

GdRvr: an do dh'ith thu gu leòr?

SkyeGl: 'na dh'ith thu gu leòr?

Gabarus: 'n do dh'ith thu gu leòr?

I'll eat whatever you give me.

GdRvr: ithidh mi na bheir [v-] thu dhomh; ... ge b' e gu dè ' bheir ...;

dh'ith mi na thug thu dhomh

SkyeGl: ithidh mi ma (sic) dè bheir thu dhomh.

Gabarus: ithidh mi ge bith dè 'bheir thu dhomh.

I didn't eat anything today because I was ill

GdRvr: cha do dh'ith mi greim an-diugh bha mi/ a chionn gu robh mi tinn.

SkyeGl: cha do dh'ith mi sian a chionn [ə ci:n] gu robh mi tinn.

Gabarus: cha do dh'ith mi sian an-diugh for bha mi bochd.

Give me something to eat!

GdRvr: bheir dhomh rud a dh'itheas mi.

SkyeGl: thoir dhomh rud a dh'itheas mi.

Gabarus: feir dhomh rud a dh'itheas mi.

He gives money to the poor.

GdRvr: bheir e airgead dha na bochdan.

SkyeGl: bheir e airgead dha na bochdan.

Gabarus: feir e airgead dha na bochd.

He doesn't give money to the poor.

GdRvr: cha toir e airgead dha na bochdan.

SkyeGl: cha toir e airgead dha na bochdan.

Gabarus: cha toir e airgead dhaibh idir.

He said he'd give/ wouldn't give me it.

GdRvr: thuirt e rium nach toireadh e dhomh e.

SkyeGl: thuirt [hu[t]] e gun toireadh e dhomhsa e.

Gabarus: thuirt e nach toireadh e dhomhsa e.

He gave it to the beggar *GdRvr*: thug e dhan

SkyeGl: thug e dhan duine bhochd e. Gabarus: thug e dhan a' beggar [e].

I gave the dog a piece of meat.

GdRvr: thug mi pìos feòil dhan a' chù.

SkyeGl: thug mi pìos do dh'fheòil dhan a' chù.

Gabarus: thug mi pìos feòla dhan chù.

He won the game of cards.

GdRvr: bhuinich [= bhuanaich (?)] e an $game \dots game$ na cairtean. SkyeGl: bha sinn a' cluich geama do chairtean; bhuanaich eisean

Gabarus: bhuandaich e an game.

My father; my father's house.

GdRvr: a h-athair; taigh a h-athair.

SkyeGl: m'athair][-r]; taigh m' athair][-r].

 ${\it Gabarus}$: 'n athair; taigh m' athair.

My mother; my mother's house.

GdRvr: mo mhàthair [ã:/ɛ̃:]; sin taigh mo mhàthair. SkyeGl: mo mhàthair [mə væ̃:hu]; taigh mo mhàthair. Gabarus: seo mo mhàthair: taigh mo mhàthair.

 $My\ grand father;\ my\ grand mother.$

GdRvr: mo sheanair; mo sheanmhair

SkyeGl: mo sheanair [mə hεnει]; mo sheanmhair [ə hεnàvει].

Gabarus: agus mo sheanair; agus mo sheanmhair.

I wrote a letter

GdRvr: sgrìobh [-əv] mi litir.

SkueGl: sgrìobh mi litir.

Gabarus: sgrìobh mi litir.

I hope you'll write to me soon

GdRvr: tha mi 'n dòchas gun sgrìobh thu thugam a dh'aichearrachd. SkyeGl: tha mi 'n dòchas gun sgrìobh thu gam ionnsaidh an ùine gheàrr.

Gabarus: ... an ùine gun bhith fada/ a dh'aichearr.

Write to her!

GdRvr: sgrìobh uice! [içk'ə].

SkyeGl: sgrìobh ga h-ionnsaidh! [ɛu:si].

Gabarus: sgrìobh [-v] 'uice-sa!

I write home once a week.

GdRvr: sgrìobhaidh mi dhachaigh a chuile seachdain.

SkyeGl: tha mi 'sgrìobhadh [skr.iə.] dhachaigh uair san t-seachdain. Gabarus: tha mi 'sgrìobhadh [-v-] dhachaigh uair san t-seachdain.

Widow: the widow's son

GdRvr: ----; mac na banntrach.

SkyeGl: banntrach [p.æ̃ū.trəx]; mac [mæxk] banntrach; mac na banntraich.

Gabarus: -----; mac na banntraich.

Many's a child was born here.

GdRvr: chaidh poidhl' a chlann a bhreith anns a' ... anns an àite seo; rugadh; 's iomadh [ʃüməy]; chaidh mise ' àireach an seo

SkyeGl: chaidh iomadach leanabh a bhreith ann a' sheo [an ə hɛɔ]; 's ioma leanabh a rugadh a' seo; bha mise air mo bhreith anns a' pharaiste seo.

Gabarus: bha iomadach pàiste ... chaidh a thogail an seo; 's ioma [ʃumə] pàiste ' chaidh a thogail an seo.

He fell on the top of his head.

GdRvr: [air mullach] a chinn.

SkyeGl: thuit e air mullach a chinn.

Gabarus: thuit e air mullach a chinn.

He was against me.

GdRvr: bha e nam aghaidh

SkyeGl: bha e nam aghaidh [œ·i̯].

Gabarus: bha e [va ε] nam aghaidh. [œ:i].

If I didn't comb my hair my mother would be cross.

GdRvr: mura cìorainn mo cheann bhiodh mo mhàthair crost'; mura cìor mi m' fhalt bidh mo mháthair crosta.

SkueGl: mura cìorainn mo cheann bhiodh mo mhàthair diumbach [t´-].

 ${\it Gabarus}$: feumaidh mi mo cheann a chìoradh a chuile madainn mun tèid mi dhan sgoil

It wouldn't do you any harm.

GdRvr: cha dèanadh e sian a choire dhut.

SkueGl: cha dèanadh e cron sam bith dhut.

Gabarus: -----

Mo neck; the back of my neck.

GdRvr: m' amhaich [m afiç]; cùl m' amhaich.

SkyeGl: m' amhach [m \tilde{e} - \tilde{e} x]; cùl m' amhach [m $\tilde{\epsilon}$: a x]; air cùlaibh [khu:lu] m' amhach

Gabarus: m' amhaich [m ãviç]; cùl m' amhaich.

Did you hear the noise?

GdRvr: an cuala tu 'n noise?; turtur [thuṛṣṭŭr].

SkyeGl: an do chuala tu 'fuaim?

Gabarus: -----

You'd hear it again.

GdRvr: -----

SkyeGl: chluinneadh tu aig an doras e.

Gabarus: chluinneadh tu a-rithist [ð´i-i[ʧ/ ð´i-i[] e

We hear him often. GdRvr:
SkyeGl: tha sinn ga chluinnteil tric. Gabarus: cluinnidh sinne tric e.
I have good hearing. GdRvr: SkyeGl: tha claisneach mhath agam. Gabarus: tha mo chlaisneachd math.
I saw him. GdRvr: SkyeGl: chunna mi sin. Gabarus: chunnaic [-p-] mi e.
Did you see him? GdRvr: SkyeGl: am faca tusa e? Gabarus: 'Faca tusa e?
We'd often see that. GdRvr: SkyeGl: chitheamaid [hi:mtf] sin aig an doras. Gabarus: chitheamaid sin tric.
I won't see him. GdRvr: SkyeGl: chan fhaic [ajçk´] mi sin. Gabarus: chan fhaic mise e
He looked at me. GdRvr: SkyeGl: choimhead [xæ̃-ət] e orm car diumbach. Gabarus: choimhead e orm
He was looking at me $GdRvr$: $SkyeGl$: bha e ga mo choimhead/ bha e 'sealltainn orm. $Gabarus$: 's bha e 'coimhead [- $\tilde{\epsilon}$:-] orm/ ga mo choimhead/ gam $watch$ adh.
What do you think of the war? GdRvr: SkyeGl: dè tha thu 'smaoineacha' mun a' chogadh? Gabarus: dè tha thu 'smaoineachadh mun [mən] a' chogadh?
Listen (pl.) to me! GdRvr: SkyeGl: èistibh rium! [e:ʃʧu ri̯um]. Gabarus: èistibh rium/leam uileadh!; èisd rium [r'um].
He wouldn't listen to me at all. GdRvr:

SkyeGl: chan èisteadh e idir rium. Gabarus: chan èisteadh e idir rium. I was listening to her. *GdRvr*:-----SkyeGl: bha mi 'g èisteach' rithe-se. Gabarus: Bha mise 'g èisteachd rithe-se. Shut your mouth! GdRvr: -----SkyeGl: dùn do bheul!; bi sàmhach [sæ:-əx]. Gabarus: dùn [tu:n] do bheul! Do you feel the pain? I didn't feel it at all GdRvr: -----SkyeGl: Bheil thu 'faireachdainn a' phian? Gabarus: Bheil thu 'faireachdainn a' chràidh?; cha do dh'fhairich mi idir e Eyebrows; eyelashes GdRvr: -----SkyeGl: mailghean; froist [frrft].

Gabarus: mala 'forehead', malaidhean; froisg [frrfk'].

She couldn't see anything without glasses/ spectacles.

GdRvr:SkyeGl: chan fhaiceadh e sian gun ghlainichean. Gabarus: chan fhaiceadh i sian gun a speuclair.
He smokes.

Bone; bones; on top of the bone

GdRvr: SkyeGl: cnàmh [kʰræ̃:v]; cnàmhan [kʰræ̃:vən]; air uachdar nan cnàmhan; tha esan air muin/ air uachdar nan clachan; tha e air muin a' chnàimh. Gabarus: cnàmh [kʰrɛ̃::v]; cnàmhan [kʰrɛ̃a:-ən]; air uachdar/ air mullach nan cnàmhan; air mullach a' chnàimh; air mullach na creige ud
I'm washing myself. GdRvr: SkyeGl: tha mi ga mo nighe [ni-ə] fhèin. Gabarus: tha mi gam nighe [kɑm ni-ə] fhèin
I didn't wash myself. GdRvr:
SkyeGl: cha do nigh [ni] mi mi fhèin. Gabarus: cha do nigh mi mi fhèin.
We'll wash ourselves soon. GdRvr:
SkyeGl: glanaidh/ nighidh sinn sinn fhèin an ùine ghoirid. Gabarus: nighidh sinn sinn fhèin an ùine gun 'ith [= bhith] fada.
Finger; fingers; on top of my finger; thumb. GdRvr: corrag; mo mheòran air fad; mullach mo mheòir; SkyeGl: meur; meòran [m.eo.ɾən]; air uachdar mo mheur/ mo mheòr; òrdag [ɔ:tak]. Gabarus: meòir; meòirean; chuir e air mullach a mheòireadh e; òrdag [ɔ:tak].
Foot; feet; on top of my foot. GdRvr: mo chas; mo chasan; bonn mo chas; bonn mo choiseadh.
SkyeGl:Gabarus: mo chasan; air mullach mo choiseadh.
SkyeGl:
SkyeGl: Gabarus: mo chasan; air mullach mo choiseadh. He's lying on his back. GdRvr: tha e na laighe air a dhruim. SkyeGl: tha e na laighe air a dhruim [yr.øi.m]. Gabarus: tha e' laighe air a dhruim. He hit me with his fist.
SkyeGl:Gabarus: mo chasan; air mullach mo choiseadh. He's lying on his back. GdRvr: tha e na laighe air a dhruim. SkyeGl: tha e na laighe air a dhruim [yr.øi.m]. Gabarus: tha e' laighe air a dhruim.
SkyeGl: Gabarus: mo chasan; air mullach mo choiseadh. He's lying on his back. GdRvr: tha e na laighe air a dhruim. SkyeGl: tha e na laighe air a dhruim [yr.øi.m]. Gabarus: tha e' laighe air a dhruim. He hit me with his fist. GdRvr:

He has a good brain. *GdRvr*: eanchainn.

SkyeGl: tha eanachainn [anæxɪn] mhath aige.

Gabarus: do theanchainn/ tha teanchainn mhath aige.

Key; keyhole

GdRvr: iuchair; toll na h—iuchair.

SkyeGl: iuchair; toll na h-iuchair [th.ɛu:ɹ`]. Gabarus: iuchair; toll na h-iuchrach.

Old house.

GdRvr: seann taigh. SkyeGl: seann taigh [nøi]. Gabarus: seann taigh [t øi].

Bed; beds; of the bed.

GdRvr: leabaidh; na leapannan; aodach leapadh.

SkyeGl: leabaidh [-ε-]; leapachan; cùl na leapadh [Λ ε^hpəγ]

Gabarus: leaba; air mullach na leapadh; uachdar na leapa; tha poidhle leapannan

He's lying in the bed.

GdRvr: tha e na shìneadh anns an leabaidh.

SkyeGl: -----

Gabarus: tha e na shìneadh sa leabaidh.

Will you lie down?

GdRvr: an tèid thu na do shìneadh?

SkyeGl: an tèid thu na do shìneadh? [ne:t´u na tə].

Gabarus: 'n tèid thusa na do shìneadh?

We didn't lie down.

GdRvr: cha tèid sinn nar [nar] sìneadh. *SkyeGl*: cha d'rachamaid nar [nar] sìos.

Gabarus: ach cha tèid, cha tèid sinne; cha laigh [+-] sinn sìos idir; cha bhiomaid a' laighe sìos.

He lav down.

GdRvr: -----

SkyeGl: laigh eisean sìos. Gabarus: laigh esan sìos.

Lie down! (pl.)

GdRvr: theirgibh nur sìneadh air fad! SkyeGl: thèidibh nur [hɛt´u n°ɛr] sìneadh! Gabarus: laighibh [tai-u] sìos uileadh!

Sit down and rest!

GdRvr: suidh is leig t' anail!; suidhibh air fad ... agus gabhaibh ... fois!

SkyeGl: dèan suidhe is gabh fois!

Gabarus: suidhibh [sri-iv] sìos agus gabh fois/ gabh t' anail/ ur n-anail!

I'll waken you early tomorrow.

GdRvr: dùisgidh mi tràth a-màireach thu. SkyeGl: dùisgidh mi tràth thu a-màireach. Gabarus: dùisgidh mi tràth thu a-màireach.

Earlier.

GdRvr: nas tràithe a-màireach. [tʰrɛ:]

SkyeGl: nas tràithe [tʰræ:jə].

I think he won't come.

GdRvr: tha mi 'smaoineachadh nach tig e. *SkyeGl*: tha mi 'smaoineachadh nach tig e.

Gabarus: tha mi's maointeachainn nach tig e idir.

I forgot to tell vou

GdRvr: dhìochuimhnich mi innse dhut. SkyeGl: dhìochuimhnich mi innse dhut. Gabarus: dhìochuimhnich mi innse dhut.

We're sitting at the fire

GdRvr: tha sinn nar suidhe aig an teine [t'in'ə].

SkyeGl: tha sinn nar [-[§-] suidhe aig an teine.

Gabarus: tha sinn nar suidhe aig an teine; teine [t/hɛɲə]

The kitchen is full of smoke.

GdRvr: tha 'n cidsin làn smòc/ ceò; toit às a' phoit. *SkyeGl*: tha 'n cidsin làn do smòc/ do dheatach.

Gabarus: tha 'n cidsin làn smòc.

We burn eight tons of coal here.

GdRvr: loisginn hochd tunna gual [-†] ' seo.

SkyeGl: tha sinn 'losgadh hochd tunnnaichean do chonnadh a chuile bliadhna.

Gabarus: tha sinn a' losgadh ochd tunna gual sa bhliadhna.

I'll burn the paper.

GdRvr: loisgidh mi 'm pàipear [-.ai.-], [-r']. SkyeGl: loisgidh mi 'm pàipear [mæ:hpɛr].

Gabarus: loisgidh mi 'm pàipear [e:].

He burned his finger.

GdRvr: loisg e 'chorrag.

SkyeGl: loisg [tɔ[tʃ] e ... a mheòir.

Gabarus: loisgidh mi' mheòir.

But for him we'd all have been drowned.

GdRvr: mura b' eisean /mura b' e eisean bha sinn air ar bàthadh air fad.

SkyeGl: mura b' e eisean air ar bàthadh.

Gabarus: mura b' eadh esan bha sinn air ' bhith bàthte,

Grass/ hay; he's making hay.

GdRvr: feur [lia.]; tha e' dèanamh an fheòir.

SkyeGl: 'dèanamh an fheòir.

Gabarus: tha 'feur math: tha e 'dèanamh an fheòir.

He's sharpening the scythe.

GdRvr: tha e' geurachadh an speal air clach ... leis a' chlach.

SkyeGl: 'geurachadh na speal.

Gabarus: tha e' geurachadh na speal.

Whetstone.

GdRvr: clach a' gheurachaidh

SkyeGl: clach-niamhraidh $[n^{(\prime)}]$ ia.ri] (< lìomhraidh ?).

Gabarus: air a' chlach gheurachaidh

He's turning the grass.

GdRvr: tha e' tionndadh an fheòir.

SkueGl: tha e' tionndadh [thiu:] an fheòir. Gabarus: tha e'tionndadh [ay] an fheòir.

I'll turn it.

GdRvr: tionndaidh mise e. SkueGl: tionndaidh [-nai] mise e. Gabarus: tionndaichidh mise e.

He turned it.

GdRvr: thionndaidh esan e. SkyeGl: thionndaidh eisean e.

Gabarus: thionndaidh [-tai] eisean e.

Turn round! (pl.)

GdRvr: tionndaichibh mun cuairt air fad! *SkyeGl*: tionndadhaibh mun cuairt! [thiu:nau] Gabarus: tionndaidhibh uile mun cuairt! [-ai-w].

He's ploughing.

GdRvr: tha e 'treabhadh ... an-diugh.

SkyeGl: tha e' treabhadh.

Gabarus: tha e' treabhadh na pàirceadh.

He ploughed the field yesterday. *GdRvr*: threabh e clìoradh an-dè. SkyeGl: threabh [rɛu] eisean an-dè e. Gabarus: threabh e an clìoradh an-dè.

I'll plough it tomorrow.

GdRvr: treabhaidh e a-màireach e.

SkyeGl: treabhaidh [threu-i] mise e a-màireach. Gabarus: treabhaidh mise a-màireach e

We can't live without potatoes. GdRvr: cha bhi sinn beò gun buntàta.

SkyeGl: cha bhi sinn beò gun buntàta.

Gabarus: chan urrainn dhuinn 'bhith beò gun bhuntàta [vəˈnæːtə].

He's manuring the potatoes.

GdRvr: tha e 'cur todhar air a' bhuntàta.

SkyeGl: tha e 'g inneireadh a bhuntàta.

Gabarus: tha e' cur todhar air a' bhuntàta; todhar; inneir

He's choosing the potatoes.

GdRvr: Tha e' taghadh am buntàta as fheàrr.

SkyeGl: tha e' dèanamh roghainn do bhuntàta; taghadh.

Gabarus: is toigh leis buntàta math; tha e' taghadh a' bhuntàta mhath.

I chose them vesterday.

GdRvr: thagh mi an-dè iad.

SkyeGl: thagh e iad.

Gabarus: thagh e feadhain mhath.

I'll choose more tomorrow.

GdRvr: taghaidh mi tuilleadh a-màireach.

SkyeGl: taghaidh e iad.

Gabarus: sagus taghaidh e tuillidh a-màireach.

We're boiling potatoes.

GdRvr: tha sinn a' goil buntàta.

SkyeGl: tha sinn a' goil buntàta [pə'na:tə].

Gabarus: tha sinn a' goil a' bhuntàta.

We're mashing the potatoes.

GdRvr: tha sinn a' pronnadh a' bhuntàta; buntàta pronn.

SkyeGl: tha sinn gam pronnadh, buntàta. Gabarus: tha sinn a' pronnadh a' bhuntàta.

I couldn't walk another step.

GdRvr: cha choisich mi nas fhaide/ mi ceum.

SkueGl: cha choisicheamaid ceum eile.

Gabarus: cha choisichinn step eile.

The apples aren't ripe yet.

GdRvr: chan eil na h-ùbhlan abaich [-iç] fhathast.

SkyeGl: ubhal; chan eil na h-ùbhlan abaich.

Gabarus: aon ubhal; chan eil na h-ubhlan [-t-] abaich [-iç] fhathast.

He goes visiting every night.

GdRvr: thèid e a chèilidh a chuile h-oidhche.

SkyeGl: tha e' dol air chèilidh a chuile h-oidhche.

Gabarus: bidh e 'dol a chèilidh a chuile h-oidhche.

She was married three times.

GdRvr: bha i pòsta dà thuras ... no trì ... tursan

SkyeGl: bha i pòsta trì uairean.

Gabarus: bha i pòsta dà thuras; bha i pòsta trì tursan.

I heard him when he whistled.

GdRvr: chuala mi e nuair a bha e ... 'feadarachd.

SkyeGl: chuala mi e nuair a rinn e fead.

Gabarus: chuala mi e nuair a bha e 'feadarachd.

Wherever you'll go I'll follow you.

GdRvr:ge b' e càit an tèid thu leanaidh mi thu.

SkyeGl: 'n do (sic) càit an tèid thu leanaidh mi thu.

Gabarus: ge b' e càit an tèid thu leanaidh mi thu.

I was working though I was ill.

GdRvr: bha mi 'g obair ged a bha mi tinn.

 SkyeGl : bha mi 'g obair ged [kət] a bha mi tinn.

Gabarus: bha mi 'g obair ged a bha mi bochd.

He is buried in the earth.

GdRvr: tha e air a thìodhlagadh anns a' ... chrèadha [xr.iə.y].

SkueGl: -----

Gabarus: th' e air a thìodhlagadh anns an ùir.

Smithy; the blacksmith is in the smithy.

GdRvr: ceàrdach [k'ha:[stəx]; gobha mòr; tha 'n gobha anns a' cheàrdaich.

SkyeGl: ceàrdach [k´ha:[stəx]; tha 'n gobha anns a' cheàrdach.

Gabarus: ceàrdach [-s-]; tha an gobha anns a' cheàrdaich.

People didn't go to school long ago.

GdRvr: -----

SkyeGl: cha deach duine dhan sgoil bho chionn fhada.

Gabarus: cha deacha muinntir [m.øi.nt[ər] dhan an sgoil 'chionn fada.

He's going home.

GdRvr: -----

SkyeGl: tha e' dol dhachaigh.

Gabarus: tha e' dol a dhachaigh.

I won't go home.

GdRvr: -----

SkyeGl: cha tèid mise dhachaigh.

Gabarus: cha tèid mise dhachaigh.

He wouldn't go home.

GdRvr: -----

SkyeGl: cha d'reaghadh eisean dhachaigh.

Gabarus: cha deaghadh e dhachaigh idir.

If we didn't go home our father wouldn't be pleased.

GdRvr: -----

SkyeGl: mura d'rachamaid dhachaigh cha bhiodh ar n-athair toilichte.

Gabarus: mura deaghamaid dhachaigh cha bhiodh m' athair toilichte; bhithinn toilichte nan deaghadh tu dhachaigh.

We learned / didn't learn a lot from him.

GdRvr: -----

SkyeGl: theagaist e mòran dhuinn; cha do dh'ionnsaich sinn mòran bhuaithe; 's e duine foghlaimaichte ' th' ann.

Gabarus: dh'ionnsaich e poidhle dhuinn; cha do dh'ionnsaich sinn cus bhuaith'-san [vu-. ri.sən].

How many bottles did you drink last night?

GdRvr: gu mheud botal a dh'òl thu an-raoir?

SkyeGl: ...botal a dh'òl thu an-raoir?

Gabarus: ca mheud dram a dh'òl thu an-raoir?

We have enough.

GdRvr: tha gu leòr againn.

SkyeGl: tha gu leòr againn.

Gabarus: tha gu leòr againn.

You drank too much last night.

GdRvr: dh'òl thu cus an-raoir.

SkyeGl: dh'òl thu cus an-raoir.

Gabarus: bha tuilleadh 's a' chòir do dhramaichean agam an-raoir.

He is drunk sometimes.

GdRvr: tha smùid air aig uaireannan.

SkyeGl: tha e air an daorach uaireannan.

Gabarus: tha e air an daorach naireannan.

He was ill for a while.

GdRvr: bha e tinn beagan uairean.

SkyeGl: bha e tinn fad uairean.

Gabarus: -----

Child; little boy; little girl.

GdRvr: leanabh, pl. leanabhannan; pàiste/pàiste beag; gille beag; nighean bheag.

SkyeGl: pàiste; leanabh; gille beag; nighean bheag.

Gabarus: pàiste; leanabh; gille beag 's nighean bheag; mo nighean $[n^{(')}i-\partial n]$;

nigheanan [n(')i-ənən]

I heard you were ill.

GdRvr: chuala mi gu robh thu tinn.

SkyeGl: chaidh innse dhomh gu robh sibh tinn.

Gabarus: chuala mi/ chaidh innse dhomh gu robh thu bochd

There will be no sermon in the church today

GdRvr: cha bhi searman an-diugh ann.

SkyeGl: cha bhi searman ann an-diugh.

Gabarus: cha bhi searman san eaglais [səp εktι] idir an-diugh.

He's in Heaven now.

GdRvr: tha e ann an Nèamh a-nis [-n-]. SkyeGl: tha e ann an Nèamh an-dràsta.-Gabarus: tha e an Nèamh: chaidh e a Nèamh.

We should pray to God for our health.

GdRvr: bha còir againn a bhith ag ùrnaigh dhan an Tighearna airson slàinte [-nt[ə].

SkyeGl: ba chòir dhuinne ùrnaigh ri Dia airson [-ε-] slàinte mhath. Gabarus: ba chòir duinn taing a bheir do Dhia airson ... ar [ər] slàinte.

He's praying.

GdRvr: bha sinn ag ùrnaigh ris an Nì(?) ...; tha e 'g ùrnaigh.

SkyeGl: tha e' gabhail ùrnaigh. Gabarus: tha e' gabhail ùrnaigh.

The Devil: hell

GdRvr: an Donas/ an Diabhal; Iutharna/ ifreann.

SkyeGl: an Diabhal [ə ni-əl].

Gabarus: an Donas.

Mouse, mice; the house is full of rats.

GdRvr: luch, luchainn; tha an taigh làn rodain.

SkyeGl: luch [lux]; tha 'n taigh làn do luchain 's do rodan [recte rodan'n(?)].

Gabarus: luch, luchain; tha an taigh làn rodan [recte rodan'n(?)].

We have good weather today

GdRvr: tha sìde mhath againn an-diugh.

SkyeGl: tha sìde bhrèagha againn an-diugh; aimsir.

Gabarus: tha sìde mhath againn an-diugh.

It was raining yesterday

GdRvr: bha 'n t-uisge an-dè ann.

SkyeGl: rinn [R.øi.n] e an t-uisge an-dè.

Gabarus: agus an-dè bha 'n t-uisge ann.

It will be raining tomorrow.

GdRvr: bidh an t-uisge '-màireach [-r-] ann.

SkyeGl: bidh an t-uisge ann a-màireach a-rithist.

Gabarus: bidh an t-uisge a-màireach ann.

It's a little cold; very cold; terribly cold.

GdRvr: tha i fuar; tha i rudeigin fuar; tha i uamhasach fuar.

SkyeGl: tha e beagan fuar; glè fuar [sic]; fuathasach fuar.

Gabarus: tha i rud beag fuar; tha i gu math fuar; tha i eaglach fuar.

She went out when the rain stopped.

 GdRvr : dh'fhalbh mi an deoghaidh am fras uisge; fras uisge; dh'fhalbh iad nuair a

stad an t-uisge

SkyeGl: chaidh mi '-mach às deoghaidh na frais.

Gabarus: dh'fhalbh i nuair a bha am fras seachad.

We have to take shelter.

GdRvr: fasgadh [-skăy].

SkyeGl: feumaidh sinn fasgadh; feumaidh sinn ' dhol san fhasgadh.

Gabarus: feumaidh sinn fasgadh 'ghabhail.

It was freezing last night.

GdRvr: bha i 'reodhadh an-raoir.

SkyeGl: bha e reòdhte [R-] an-raoir [\mathfrak{l} -] [- \mathfrak{l}].

Gabarus: bha i fuar an-raoir, bha reodhadh ann.

There was ice on the road.

GdRvr: deigh; tha deigh air an rathad.

SkyeGl: tha deigh ann.

Gabarus: bha 'n deigh ann.

North, south, east and west winds.

GdRvr: tha' ghaoth tuath, an ear's an iar's a deas.

SkyeGl: gaoth tuath, a ghaoth deas, gaoth an iar, gaoth an ear.

Gabarus: gaoth tuath 's gaoth deas, an ear-thuath 's gaoth an ear, gaoth an iar.

It was wet yesterday; it was wetter yesterday.

GdRvr: bha i fliuch an-dè; bha i na bu fhliuch an-dè; bha i na bu fhliucha

SkyeGl: bha e na bu fhliucha an-dè.

Gabarus: bha i na bu fhliuch an-dè.

It is warm today.

GdRvr: tha i teth an-diugh.

SkueGl: -----

Gabarus: tha i teth an-diugh.

It will be warmer tomorrow.

GdRvr: ach bidh i nas teòtha '-màireach

SkueGl: bidh e nas teth a-màireach.

Gabarus: bidh i nas teòth' a-màireach.

This hill is higher than the other one.

GdRvr: tha 'n cnoc seo nas àirde; àrd.

SkyeGl: tha 'n cnoc seo nas àirde na 'm fear eile.

Gabarus: tha 'n cnoc seo nas àirde [a:ṛṣṭ√ə] na 'm fear eile.

This road is short/ shorter.

GdRvr: tha 'rathad seo nas giorra [-R-]; tha e goirid.

SkyeGl: tha 'n rathad seo nas giorra [-rə].

Gabarus: tha 'rathad seo goirid; tha e nas goiride na 'm fear eile.

Come out quick!

GdRvr: theirg a-mach clever! [khl'ivər].

SkyeGl: theirg a-mach gu cabhagach!; gabh [kæv] a-mach gu cabhagach!

Gabarus: thig a-mach *clever*!

The road is narrow/ narrower.

GdRvr: rathad caol; tha 'rathad seo nas caoile.

SkyeGl: 's e rathad aimhleathan [.ãĩʎan] ' tha seo; -----. Gabarus: tha ' rathad seo caol: -----.

He comes more often than you.

GdRvr: thig e nas trice na thusa.

SkyeGl: tha e' tighinn nas trice na thusa.

Gabarus: tha esan a' tighinn nas trice na thusa.

This sheep is fat.

GdRvr: tha 'chaora seo reamhar [rãvər].

SkyeGl: tha 'chaora seo reamhar Gabarus: caora reamhar [-v-]

The other one is fatter.

GdRvr: tha 'n tè eile nas raimhre. SkyeGl: ach tha an tè eile nas raimhre. Gabarus: tha i siud nas raimhre [-r'-].

My father is older than your father.

GdRvr: tha m' athair-se nas sine na d' athair-se. SkyeGl: tha m' athair-se nas sine na t' athair-se.

Gabarus: tha m' athair-sa nas sine na d' athair-sa [α-əṛṣə].

There are black clouds in the sky.

GdRvr: tha sgòthan dubh san adhar

SkyeGl: tha sgòthan dubha [tuhə]sa speur.

Gabarus:

There is a ring around the moon.

GdRvr: tha cearcall mun a' ghealach; mun a' chladach.

SkyeGl: tha cearcall mun a' ghealaich.

Gabarus: tha cearcall mun cuairt air a' ghealaich.

I came here last week.

GdRvr: thàinig mi an t-seachdain sa cha' seachad. SkyeGl: thàini' mi air an t-seachdain sa chaidh. Gabarus: thàinig sinn an t-seachdain sa chaidh [xa-i].

I'll be back in four or five weeks.

GdRvr: bidh mi air ais fo $[f\alpha]$ ceithir no còig do sheachdainean. SkyeGl: bidh mi air n-ais an ceann ceithir no còig do sheachdainean Gabarus: bidh mi air ais an ceann ceithir no còig a sheachdainean.

I'll be back next week.

GdRvr: bidh mi air ais an ath sheachdain.

SkyeGl: thig mi an ath sheachdain.

Gabarus: bidh sinn a' falbh ai' an t-seachdain sa tighinn.

The sun is rising/ setting.

GdRvr: tha 'ghrian ag èirigh/ tha 'ghrian a' dol sìos; a' tuiteam; 'dol fodha.

SkyeGl: tha 'ghrian ag èirigh/ a' dol fodha.

Gabarus: tha 'ghrian ag èirigh/ bidh a' ghrian a' dol fodha.

It's midnight.

GdRvr: tha i meadhan oidhche a-nis. SkyeGl: tha e meadhan oidhche a-nise.

Gabarus: tha i meadhan oidhche.

I was waiting for her for two hours.

GdRvr: bha mi ' feitheamh riut dà uair.

SkyeGl: bha mi ' feitheamh rithe dà uair.

Gabarus: bha mi 'feitheamh riut dà uair; bha mi 'feitheamh rithe 'ehionn da uair.

I'll wait for you longer.

GdRvr: feithidh ... feithimh mi riut nas fhaide.

SkyeGl: fuirichidh mi riut. Gabarus: feithidh mi dhutsa.

I thought we wouldn't meet again.

GdRvr: bha mi 'n dùil nach coinnicheamaid a-rithist.

SkyeGl: bha mi 'n dùil nach coinnicheamaid a-rithist.

Gabarus: bha mi 'smaointeachadh gur meaite (?) nach coinneachamaid a-rithist.

He did it in spite of me.

GdRvr: rinn [Røin] e ... dha m' ainneoin e.

SkyeGl: rinn e a dh'ainneoin dhomh e.

Gabarus: dha m' ainneoin.

He did it unbeknownst to me.

GdRvr: rinn e gun fhiosta dhomh e.

SkyeGl: gun fhios dhomh.

Gabarus: rinn e gun fhiost dhomh.

He didn't speak to me.

GdRvr: cha do bhruidhinn [i:n] e rium.

SkyeGl: cha do bhruidhinn [vri:n] e rium.

Gabarus: cha do bhruidhinn [vri-in] e rium.

When I met him yesterday.

GdRvr: nuair a choinnich mi ris an-dè.

SkyeGl: nuair a choinnich mi an-dè e.

Gabarus: nuair a choinnich mi e.

Here and there.

GdRvr: gheibh thu 'siud 's a seo e.

SkyeGl: a' siud 's a seo; ann a' sheo [hɛɔ] 's a' shiud.

Gabarus: -----

Going back and forth.

GdRvr: tha e' dol air ais 's air adhart; a-null 's a-nall.

SkyeGl: 'dol air n-ais 's air n-adhart.

Gabarus: air ais 's air adhart; a-null 's a-nall; tha taighean an siud 's an seo.

Come in! (pl.)

GdRvr: thigibh a-staigh air fad!

SkyeGl: thigibh a-staigh! [-u]; thigibh uile '-staigh! Gabarus: thig a-staigh!; thigibh a-staigh uileadh [-ək].

Wait till he comes!

GdRvr: fuirich gus an tig e! SkyeGl: feithibh gus an tig e!

Gabarus: fuirich gun [kα·n] tig e [e:]!

I wouldn't be pleased if he didn't come. GdRvr: cha bhithinn toilichte mura tig e. SkyeGl: mura tigeadh e cha bhithinn toilichte.

Gabarus: cha bhithinn toilichte [-itfə] muran tigeadh e.

He used to come here often.

GdRvr: b' àbhaist dha ' bhith ' tighinn a' seo tric.

SkyeGl: b' àbhaist dha tighinn tric. *Gabarus*: b' àbhaist dha ' thighinn tric.

There's someone at the door.

GdRvr: tha cuideigin aig an doras. SkyeGl: tha cuideigin aig an doras.

Gabarus: tha cuideigin aig an doras [-ɔ-].

Who is in the house? GdRvr: cò' bha san taigh? SkyeGl: cò' th' anns an taigh? Gabarus: cò' tha [a] san taigh?

The boys were throwing stones at each other.

GdRvr: bha na gillean a' cathamh chlachan air a chèile. SkyeGl: bha na gillean a' tilgeil chlachan air a chèile. Gabarus: na gillean a' sadail chlachan air a chèile.

He fired a shot.

GdRvr: loisg e urchar. SkyeGl: loisg e urchar.

Gabarus: loisg e urchar [uruxır'].

He's laughing at her/ at them. *GdRvr*: tha e' gàireachdainn riutha

SkyeGl: tha e' magadh oirre [ɔɾə]/ orr' uile [ɔɾ ulə].

Gabarus: tha e' magadh oirre-se [ɔRiʃə]/ orra-san [ɔRəsən].

I'm in a hurry.

GdRvr: tha cabhag orm.

SkyeGl: tha mi ann an cabhag; tha cabhag orm.

Gabarus: tha cabhag orm [aràm].

Hurry up!

GdRvr: griosaibh oirbh air fad!

SkyeGl: greas ort!

Gabarus: agus dèan cabhag!

Wood(land).

GdRvr: sin agad a' choille!; na coilltean; tha e anns a' choillidh [-iç].

SkyeGl: tha esan sa choille; tha poidhle do choille ann; am meadhan na coille.

Gabarus: a' choille; tha poidhle coille shuas air a' chnoc; tha e anns a' choillidh.

Wood (material); branch.

GdRvr: fiodh; tha e' gearradh fiodh/ an fhiodh; tha eun air a' ... meang; ... air a' mhiong.

SkyeGl: -----; meanglan [mɛntan] no geug.

Gabarus: connadh; coimhead an connadh ' tha ' seo!; meanglan [m.eu.tan]; meang

Who was along with you?

GdRvr: cò ' bha còmhla riut?

SkyeGl: cò ' bha comh'a riut?

Gabarus: cò 'bha cuide riut?

He's afraid of her/ them.

GdRvr: tha e gealtach bhuamsa; tha an t-eagal air romham-sa ... bhuaipe-se

SkyeGl: tha 'n t-eagal oirre reimpe [r.ãī.hpə]; reomhtha [rɛo-ə].

Gabarus: tha 'n t-eagal aige-san roimpe-se [Rɛ̃:hpəʃə]/ romhaibh uile [Rõv 'ulŭ]; rompa [rõ:hpə].

These shoes don't fit me.

GdRvr: chan eil na brògan ga mo fhreagairt.

SkyeGl: chan eil na brògan ga mo fhreagairt.

Gabarus: chan eil na brògan ga mo fhreagairt [ɾɛkɾʃʃ]; cha do dh'fhit iad idir mi; cha do fhreagair iad mi

The fire went out for lack of coal.

GdRvr: chaidh an teine às gun gual/ gun bit gual/ ... a dhìth gual.

SkyeGl: chaidh an teine às às eugmhais [e:kvɪʃ] gual.

Gabarus: chaidh an teine às le cion gual.

I'm surprised vou didn't come.

GdRvr: tha iongnadh orm nach tàini' tu.

SkyeGl: tha iongnadh [i:nəy] orm nach tàinig thu.

Gabarus: bha iongnadh [.iə.nəɣ] orm nach tàini' tu

He makes shoes.

GdRvr: nì e brògan.

SkyeGl: tha e' dèanamh bhrògan.

Gabarus: nì esan brògan

Did you do it?

GdRvr: an do rinn thu e?

SkyeGl: 'n do rinn thus' e? [əndə κ. γί. η 'us ε].

Gabarus: 'n do rinn thu sin

I won't do it/ that.

GdRvr: cha dèan mi sin.

SkyeGl: cha dèan mi idir e.

Gabarus: cha dèan mi idir e; nì mi sean an-diugh

If you made butter I'd make bread.

GdRvr: nan dèanadh tusa ìm dhèanainn-sa aran.

SkyeGl: nan dèanadh [nɛnə] tusa ìm dhèanainn-sa [j.iə.nınsə] aran.

Gabarus: ma nì thusa aran nì mise im; dhèanainn-s' aran na dhèanadh (sic) im

He didn't thank me for the present.

GdRvr: cha tug e taing domh (sic) airson a' ... phreasant.

SkyeGl: cha tug e taing dhomh airson a' phreasant.

Gabarus: cha tug e taing dhomh airson a' phreasant.

He went through a lot of trouble.

GdRvr: chaidh e ro poidhle trioblaid.

SkyeGl: chaidh i thro phoidhle drìlich.

Gabarus: chaidh e tro mòran deuchainn [t.e:ə.xɪn].

Wait till I'm at home!

GdRvr: fuirich gus am bi mi aig an taigh!

SkyeGl: fuirich gun a bheil mi aig an taigh!

Gabarus: feith gus am bi mi aig an taigh!

The thief was caught last night.

GdRvr: chaidh am meàirleach a ghlacadh an-raoir; rug iad air; chaidh a ghlacadh.

SkyeGl: chaidh am meàrlach [mja:rl'əx] a ghlacadh an-raoir; rugadh air.

Gabarus: chaidh am meàirleach .../ ghlac iad am meàirleach an-raoir; fhuair iad am mèirleach; rug iad air a' mheàirleach

He is/ will be caught.

GdRvr: tha iad a' glacadh na meàirlich a chuile latha; thèid a ghlacadh.

SkyeGl: tha iad a' glacadh ... mheàirlich a chuile latha; bidh e air a ghlacadh.

Gabarus: tha iad gan glacadh a chuile latha; gheibh iad e '-màireach.

I wouldn't be bothered with it.

GdRvr: cha bhithinn 'botherigeadh/ 'strì ris.

SkyeGl: cha bhithinn a' strì ri sin.

Gabarus: cha bhithinn a' strì ris a sin.

They didn't ask me who I was.

GdRvr: cha do dh'fhaighnich iad dhìom [jəm] cò 'bh' annam.

SkyeGl: cha do dh'fhaighneach e dhomh cò mì.

Gabarus: cha do dh'fhaighneach iad cò mi fhìn.

There's no difference between me and you.

GdRvr: chan eil diofar eadrainn [ε^h trɪp]/ diofar eat'riu/ eadar mise 's tusa.

SkyeGl: chan eil deifir sam bith eadar mise 's thusa/ eadara sinn/ eatarainn/ eadar

sinn is àsan/ eatarra.

Gabarus: chan eil deifir [tevr sə] sam bith eadar mise 's tusa/ eadar sinn/ eatarainn

[ε^htərιρ], eatarra.

He didn't / did he say anything.

GdRvr: cha tuirt e guth; an tuirt e guth?

SkyeGl: cha tuirt [tu:st] e sian; an tuirt e sian?

Gabarus: cha tuirt e sian; an tuirt e sian?

Say your (pl.) prayers!

GdRvr: dèanaibh uileabh ur [ϵ [] n-ùrnaigh a-nis!

SkyeGl: gabh t' ùrnaigh!; gabhaibh ur [ε[] n-ùrnaigh!

Gabarus: gabhaibh uileadh ur n-ùrnaigh!

I'm reading; I read (past); I will read.

GdRvr: tha mi ' leughadh an-diugh; leugh mi an leabhar sin; leughaidh mi an leabhar a-màireach.

SkyeGl: tha mi 'leughadh; leugh mi sin; leughaidh mi '-màireach e.

Gabarus: tha e'leughadh [ʎeːvəɣ]; leugh mi siud an àiteigin; agus leughaidh mi

The water is boiling.

GdRvr: tha an t-uisge 'goil.

SkyeGl: tha an t-uisge 'goil.

Gabarus: tha an t-uisge [uʃtʃə] 'goil.

What do you do in the morning?

GdRvr: -----

SkueGl: dè rinn thu sa mhadainn an-diugh?

Gabarus: dè rinn [r-] thu sa mhadainn an-diugh?; dè ' bhios tu ' dèanamh anns a' mhadainn?

I didn't do anything

GdRvr: cha d'rinn mi sian.

SkueGl: cha do rinn mi sian.

Gabarus: cha do rinn mi sian.

I waited for her for a while.

GdRvr: dh'fhuirich mi ris ... [tuilleadh]?

SkyeGl: dh'fheith mi ris fad *sp[ell]* ... tacan.

Gabarus: bha mi 'feitheamh rithe-san [ð'isən]

I'd be glad if you went home.

GdRvr: nan deaghadh tu dhachaigh bhithinn toilichte.

SkyeGl: nam falbhadh tu bhithinn toilichte.

Gabarus: bhithinn toilichte nam falbhadh tu; bhithinn toilichte nan deaghadh tu

dhachaigh

Tide; flowing; ebbing.

GdRvr: tha an tràigh 'tighinn a-staigh 's tha'n tràigh a' dol a-mach.

SkyeGl: muir 'làn; tha ' muir ' tràghadh; ... air an làn ...; tràghadh na fairrge.

Gabarus: an tràigh; tha 'n tràigh a' tighinn a-steach; tha i ' lìonadh.

Sea; wave, pl. GdRvr: coimhead [$k^h\tilde{\epsilon}$ -ət] ... a' mhuir!; an fhairrge; an tonn [ən to:ən]; na tonnan SkyeGl: stuagh is stuaghan [st.u·ə.hən]; tonn na fairrge, tonn [th.ɛu.n] is tonnan. Gabarus: -----Mountain: bay GdRvr: beinn: a' bheinn. SkueGl: -----Gabarus: beinn, acarsaid. By the water's edge. GdRvr: bha e na sheasamh aig oir an uisg'. SkyeGl: bha sinn a' coiseach ri taobh na maradh. Gabarus: -----Sand; on top of the sand. GdRvr: gainmheach; air mullach a' ghainmheach/ na gainmheach. SkyeGl: gainmheach, no gaineamh na fairrge; chuir e air uachdar na gainmheach e. Gabarus: a' ghainmheach [yanè-əx]; air barr na gainmheach. Valley, pl.; GdRvr: gleann; na glinn; mullach na glinn. SkyeGl: gleann; glinn; ceann na glinne. Gabarus: xxxxxxxxxx Rock. GdRvr: clach; carraig; creag, creagan. SkyeGl: creag no carraig. Gabarus: clach; air mullach na cloicheadh. Boat; sailing boat; anchor; sail; oar; rowing. GdRvr: bàta; ràmh, ràimh [Rev]; iomradh; bàta shiùil; acaire; seòl [[5:t], siùil; bha sinn ag iomradh cruaidh. SkyeGl: bàta, bàta seòil, bàta ràmhan/ (?)iomraich; acaire, seòl, siùil. Gabarus: -----Net, pl., gen.sg. GdRvr: lìon; lìn; air mullach an lìon; a' càradh nan lìon. SkyeGl: lìon; lìontan; tha e' càradh an lìn. Gabarus: -----Salt fish. *GdRvr*: iasg saillte. SkueGl: iasg saillte Gabarus: ------

GdRvr: tha 'ghealach ag atharrachadh; tha atharrachadh air a' ghealach.

There's a change in the moon.

SkyeGl: tha (?)atharrachadh air a' ghealach.

Gabarus: tha atharrachadh sa ghealaich.

```
He has no patience at all.
GdRvr: chan eil foighdinn [fœ:l't'ın] aige idir.
SkyeGl: chan eil foighdinn sam bith aige.
Gabarus: -----
The Day of Judgment.
GdRvr: tha latha 'bhreitheanais a' tighinn.
SkueGl: latha a' bhreitheanais.
Gabarus: ------
I saw your shadow on the wall.
GdRvr: chunna mi do ... faileas/t' fhaileas air a' bhalla.
SkueGl: bha mi 'faicinn t' fhaileas air a' bhalla.
Gabarus: -----
He wouldn't do any work.
GdRvr: chan oibricheadh e
SkyeGl: cha dèanadh e obair.
Gabarus: -----
He wouldn't tell us his name.
GdRvr: chan innseadh e 'h-ainm dhuinn; chan innseadh e dhuinn ... an ainm dhuinn
      ... ar ainm dhuinn; dh'inns sinn ... ar n-ainm dha.
SkyeGl: chan innseadh e dhuinn a ainm; dh'inns sinne dha ar n-ainm.
Gabarus: -----
Tell us your name!
GdRvr: inns dhomh d' ainm!
SkyeGl: inns dhomh t' ainm!
Gabarus: -----
The story is told.
GdRvr: tha 'story seo air 'innse tric.
SkyeGl: tha an naidheachd air a h-ìnnse.
Gabarus: -----
He tells a story every night.
GdRvr: tha e'g innse story dhuinn a chuile h-oidhche; innsidh e story dhuinn a-
SkueGl: tha e'g innse sgeulachd a chuile h-oidhche.
Gabarus: -----
River, pl., gen. sg.
GdRvr: aig bonn an uillt; aig bonn/ mullach na h-aibhneadh; uillt (pl.)
SkyeGl: abhainn (æ-ɪn) 's aibhnichean; air ceann [th-] na h-aibhneadh.
Gabarus: -----
There are a lot of boats on the shore.
GdRvr: tha poidhle bàtaichean.
```

SkyeGl: tha mòran bhàtaichean aig a' chladach. Gabarus: -----There was only the occasional boat fishing last night. GdRvr: cha robh ach aon bhàta 'g iasgach an-raoir; corra- ... bhàta. SkyeGl: cha robh ach beagan bhàtaichean ag iasgach an-raoir. Gabarus: ------He comes occasionally. GdRvr: thig e a-nall uaireannan ... aig uaireannan ... corra-uair. *SkyeGl*: cha tig [t-] e ach uair ainneamh. Gabarus: ainneamh The boat sank. GdRvr: shink am bàta. SkyeGl: chaidh am bàta fodha. Gabarus: -----Nine fishermen were drowned. GdRvr: chaidh naoi iasgairean a bhàthadh. SkyeGl: chaidh naoinear iasgairean a bhàthadh. *Gabarus*: -----You'll be drowned if you go out in that boat. GdRvr: thèid do bhàthadh ma thèid thu '-mach sa bhàta sin. SkyeGl: bidh thu air do bhàthadh ma thèid thu a-mach sa bhàta sin. *Gabarus*: -----They were all killed in the war. GdRvr: bha iad air a mharbhadh anns a' chogadh; char na h-uileadh a mharbhadh anns a' chogadh. SkyeGl: bha iad uile air am marbhadh anns a' chogadh. *Gabarus*: -----'S eadh. GdRvr: 'S eadh. SkyeGl: 'S eadh [ʃεγ]. Gabarus: